

Metodické pokyny studentům ke kreditnímu systému

Na ZČU v Plzni je obdobně jako na řadě jiných vysokých škol v ČR zaveden kreditní systém studia, který studentům umožňuje si do značné míry samostatně rozhodovat o své studijní zátěži, volit rytmus i obsah svého studia, prohlubovat svůj zvolený obor, ale i rozšiřovat svoji specializaci, využívat studijních možností, které nabízejí všechny fakulty ZČU apod.

Větší možnost volby individuálního postupu studií přináší větší nároky na studentovu zodpovědnost i informovanost. Aby byl schopen efektivně využít všeho, co mu systém nabízí, a aby se omylem způsobeným neinformovaností nedostal do studijních nesnází, musí se seznámit se základními dokumenty: s platným studijním a zkušebním řádem a se studijním plánem svého oboru. Pro snazší orientaci v nich i v celém způsobu studia jsou předkládány tyto metodické pokyny, které ovšem nenahrazují studijní a zkušební řád, v němž jsou podmínky studia přesně specifikovány.

Základní principy kreditního systému spočívají v tom, že:

a) všechny předměty jsou ohodnoceny určitým počtem kreditů,

b) podmínkou uzavření studia není absolvování stanoveného počtu studijních let, ale získání předepsaného počtu kreditů v předepsané skladbě (tj. za předměty povinné, povinně volitelné a výběrové) a složení předepsaných zkoušek do doby dané maximální možnou dobou studia.

Typ studijního programu	Titul	Standardní doba	Počet kreditů
bakalářský	Bc., BcA.	3 roky	180
magisterský	Mgr., MgA., Ing.	2 roky, 3 roky	120, 180
magisterský, který nenavazuje na bakalářský studijní program	Mgr., Ing.	5 let	300
magisterský, který nenavazuje na bakalářský studijní program (učit. pro ZŠ)	Mgr.	4 roky	240

Každý předmět je ohodnocen určitým počtem **kreditů**, které vyjadřují míru náročnosti předmětu. Tyto kredity student získá absolvováním předmětu, tj. splněním všech podmínek, které katedra předepsala pro ukončení předmětu. Tyto a další informace o předmětech jsou shrnuty v sylabech předmětů (viz dále). Získáním určitého počtu kreditů v předepsané skladbě je podmíněn zápis do dalšího studijního roku i možnost vykonání některých typů zkoušek (souborné postupové zkoušky, je-li předepsána, státní závěrečné zkoušky) a úspěšné ukončení studia.

Konkrétní podmínky studia v rámci daných **studijních programů**, resp. oborů jsou vymezeny studijním plánem. Studijní plán se může skládat z několika částí, nazývaných **segmenty**. Předměty v nich uvedené jsou děleny na povinné, povinně volitelné a doporučené výběrové.

Povinné předměty jsou předměty, které student musí absolvovat. S výjimkou 1. semestru studia, v němž je skladba předmětů předepsána, může volit dobu jejich absolvování. Je však povinen respektovat předepsaná omezení (případné podmiňující a vylučující předměty).

Povinně volitelné předměty jsou seskupeny do bloků. Z každého bloku, který je studijním plánem oboru předepsán, student povinně volí předměty tak, aby jejich absolvováním získal předepsaný minimální počet kreditů z daného bloku. Touto volbou se odborně profiluje, musí však dbát na to, aby splnil podmínky pro absolvování etapy (viz dále), resp. studia. Souhrnná kreditní hodnota povinných předmětů a povinné volby z bloků povinně volitelných předmětů je nižší než hodnota, která je nutnou podmínkou pro absolvování daného typu studijního programu (viz [tabulka](#)). Zbývající počet kreditů student získává absolvováním **výběrových předmětů**.

Fakulta uvádí ve studijním plánu seznam předmětů, které studentovi doporučuje zvolit jako výběrové (**doporučené výběrové předměty**). Student si ovšem může zapsat jako výběrový kterýkoliv předmět vyučovaný na ZČU (tedy např. i další povinné či povinně volitelné předměty), pokud tomu nebrání podmínky omezující zápis.

Nabídka výběrových předmětů je v některých tematických oblastech sdružena do tzv. certifikátových programů. Tyto programy jsou složeny převážně z výběrových předmětů, jež může každý student absolvovat i jednotlivě. Po absolvování předmětů ve struktuře předepsané studijním plánem certifikátového programu a po splnění podmínek závěrečné zkoušky (pokud je předepsána) získá student osvědčení (certifikát), které je mu vydáno současně s diplomem. Studijní plány těchto certifikátových programů a další výběrové předměty, nabízené studentům katedrami ZČU, jsou publikovány v brožuře nazvané **Univerzitní nabídka certifikátových programů a výběrových předmětů**.

Do studijního plánu oboru jsou se statutem povinných nebo povinně volitelných předmětů zařazeny souborné postupové zkoušky a státní závěrečné zkoušky. Nemají však kreditní ohodnocení. V jejich sylabech jsou uvedeny podmiňující předměty, jejichž absolvování je nutnou podmínkou pro možnost danou zkoušku skládat.

Organizace studia. Student je povinen získat stanovený minimální počet kreditů za první semestr, za první ročník, za každé čtyři po sobě následující semestry, za etapu studia i za celé studium. Svůj postup studiem si může volit do jisté míry individuálně, protože předměty nejsou jednoznačně přiřazeny k určitému ročníku studia. Ve studijním plánu je pouze doporučen rok a semestr jejich absolvování. Jedná se o tzv. **standardní studijní plán**, který je studentovi zabezpečován rozvrhově.

Student si zápisem vytváří **osobní studijní plán**. Při volbě předmětů se orientuje podle studijního plánu svého oboru, podle pokynů pedagogického poradce a podle sylabů předmětů, které obsahují mj. informace o obsahu předmětu, rozsahu jeho výuky, počtu kreditů, o omezeních možnosti jeho zápisu a o garantovi předmětu. Student má možnost si na adrese www.stag.zcu.cz pod položkou Vizualizace studijního plánu prohlédnout svůj standardní studijní plán, a to včetně sylabů předmětů a upozornění na dosud neabsolvované předměty.

Zápis se koná na celý akademický rok v termínech stanovených děkanem. Student zapisuje předměty povinné, povinně volitelné a výběrové tak, aby mohl jejich absolvováním získat v prvním roce studia minimálně 40 kreditů, v dalších letech nejméně 80 kreditů ve čtyřech úplných po sobě jdoucích semestrech, maximálně 75 kreditů (pokud děkan nestanoví jinak) za akademický rok. Je při tom povinen respektovat výsledky předběžného zápisu (viz dále), podmínky stanovené studijním plánem oboru a podmínky dané studijním a zkušebním řádem. V případě, že se studentovi nepodařilo některý povinný předmět absolvovat a získat za něj kredity, zapisuje si tento předmět znovu, nejvýše však celkem dvakrát. Neuspěl-li student v předmětu povinně volitelném nebo výběrovém, může jej zapsat ještě jednou nebo místo něj zapisovat jiný, ovšem musí respektovat ostatní stanovené podmínky (např. nutnost volit z bloku). V předmětech, které na daný neabsolvovaný předmět přímo nenavazují, může student pokračovat dále.

Před začátkem letního semestru probíhá **upřesňující zápis** předmětů pro letní semestr, během něhož lze provést změny v rozsahu vymezeném studijním a zkušebním řádem.

Předběžný zápis předmětů se provádí na konci letního semestru předcházejícího akademického roku. Studenti se přihlašují ke studiu předmětů a tím si předběžně volí svůj osobní studijní plán pro příští akademický rok. Jsou přitom povinni respektovat podmínky stanovené ve studijním plánu i minimální a maximální počet kreditů, které musí za absolvování zapsaných předmětů získat. Předběžný zápis předmětu si může student zrušit nebo změnit jen z důvodů přesně stanovených studijním a zkušebním řádem. V takovém případě student volí zápis jiného předmětu.

Předběžný zápis je organizován v počítačových laboratořích plně automatizovanou formou s využitím počítačové sítě. Každý student je povinen sledovat vyhlášky a oznámení týkající se organizace předběžného zápisu a řídit se jimi. Volba některých předmětů je omezována tzv. předměty podmiňujícími a vylučujícími.

Jako **podmiňující předmět** je označován předmět, jehož úspěšné absolvování (a získání kreditů za něj) je nezbytnou podmínkou pro ukončení **předmětu navazujícího** (toho, u něhož je podmiňující předmět uveden). Podmiňující a navazující předměty mohou být zapisovány souběžně; v takovém případě je absolvování podmiňujícího předmětu nutnou podmínkou pro konání zkoušky z předmětu navazujícího.

Je-li u některého předmětu uveden **vylučující předmět**, znamená to, že zápisem či absolvováním vylučujícího předmětu je vyloučen zápis daného předmětu. Jako vylučující předměty jsou uváděny předměty podobného obsahového zaměření.

Magisterské studium nenavazující na bakalářské (standardní doba 4 roky nebo 5 let) se člení do dvou etap.

Standardní doba **1. etapy** jsou dva roky. Student v této části studia zvládne základní poznatky a teoretické základy oboru i metody jeho studia, prokáže svoji připravenost ke studiu, případně bude připraven pro volbu

oboru ve druhé etapě studia. První etapa je uzavřena **soubornou postupovou zkouškou (SPZ)**, kterou musí student složit nejpozději do 4 let od započetí studia.

Druhá etapa, jejíž standardní doba je dána oborem studia, je uzavřena **státní závěrečnou zkouškou (SZZ)**, která se na některých oborech může skládat z více částí (a to i volitelných) a jejíž součástí je obhajoba diplomové práce. Jejich podmínky, obsah a formu stanoví fakultní řád souborných a státních zkoušek.

Navazující magisterské studium není členěno na etapy a je uzavřeno **státní závěrečnou zkouškou**.

Bakalářské studium není členěno na etapy a je uzavřeno **státní závěrečnou zkouškou**.

Hodnocení studia. Kredity jsou studentům uděleny za úspěšné absolvování předmětu podle podmínek, které jsou pro toto absolvování stanoveny (např. zápočet, zkouška). Počet kreditů hodnotí kvantitu, nikoliv kvalitu studentovy práce. Proto je zachována klasifikace, která je zároveň ukazatelem pro tzv. vážený studijní průměr. Je zachována klasifikace čtyřstupňová. Je-li předmět ukončen zkouškou, stačí pro jeho absolvování a získání kreditů známka dobře. Student může zkoušku z daného zapsaného předmětu opakovat nejvýše dvakrát (první, resp. druhá opravná zkouška).

Vážený studijní průměr (VSP) je vypočítáván za každý studijní rok. Do jeho výpočtu jsou zahrnovány pouze předměty zakončené zkouškou. Vážený studijní průměr vypočteme tak, že ze všech předmětů, které si student zapsal na daný akademický rok, sečteme hodnoty získané vynásobením výsledné známky příslušným kreditním ohodnocením předmětu a výsledný součet dělíme celkovou kreditní hodnotou těchto předmětů. Za předměty, zakončené zkouškou, které student zapsal, ale neabsolvoval, je do VSP započítávána známka 4.

V případech, kdy několik studijních oborů, ev. programů má shodný studijní plán 1. etapy studia, nabízejí některé fakulty studentům možnost změny studijního programu formou žádosti o přijetí na jiný studijní program se současným uznáním dosud absolvované části studia. V takovém případě se student musí informovat na svém studijním oddělení.

Kreditní systém přináší studentovi řadu výhod (zejména možnost vytváření osobního studijního plánu a možnost přerušování studia apod.), zároveň však na něj klade v určitém smyslu vyšší nároky. Student nese plnou zodpovědnost za každé své rozhodnutí, za každou svou volbu. Neřídí-li se doporučeným standardním studijním plánem, musí si být vědom určitých rizik:

1. Nemá zajištěn rozvrh. Výuka jím zvolených předmětů může probíhat ve stejné době.
2. Musí mnohem více promýšlet dopředu další plán svého studia, neboť nevhodnou volbou by si mohl zkomplikovat nebo zcela zablokovat možnost dalšího postupu (může např. získat stanovený počet kreditů, ale nesplnit podmínky pro ZSZ apod.).
3. Má možnost regulovat si sám rychlost plnění podmínek studia, ale při překročení přesně vymezených hranic je mu bez jakéhokoliv předchozího varování studium ukončeno pro neprospěch. Důvodem pro takové ukončení je např.:
 1. nesplnění podmínek stanovených pro 1. semestr;
 2. získání méně než 40 kreditů za první rok studia;
 3. získání méně než 80 kreditů za 4 po sobě jdoucí semestry, tedy méně než v průměru 20 kreditů za semestr (na první pohled složité počítání čtyřsemestrálního součtu je zavedeno proto, aby měl student možnost v jednom roce postup studia zpomalit, např. v situaci, kdy mu chybí do ukončení 1. etapy a složení SPZ jen několik předmětů, a v příštím roce zpoždění dohonit);
 4. překročení nejvyšší možné hodnoty VSP za školní rok, tj. 3,40 (VSP větší než 3,40 bude mít např. student, který v daném ročníku zapsal 10 předmětů o 6 kreditech, ale absolvoval z nich méně než 6 předmětů, vesměs s hodnocením dobře);
 5. překročení časových limitů pro 1. etapu studia nebo pro celé studium.

Nedostaví-li se student bez omluvy k zápisu nebo předběžnému zápisu, je posuzován, jako by studia zanechal.

Volí-li student standardní postup studií (tj. podle standardního studijního programu) a zná-li dobře studijní a zkušební řád, jsou uvedena rizika minimální.

Za pracovní skupinu pro další rozvoj kreditního systému: Prof. RNDr. Zdeněk Ryjáček, DrSc.